

Θεραπευτικές Προσεγγίσεις στην Αφασία

**Ευαγγελία – Αντωνία (Εύα)
Ευστρατιάδου**

Επίκουρη Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο:
Κλινικής Λογοθεραπείας με
“Έμφαση στην Αξιολόγηση ή/
και την Παρέμβαση”

Τμήμα Λογοθεραπείας,
Σχολή Επιστημών Υγείας,

Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου

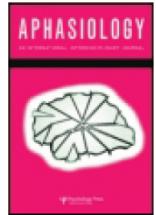
e.efstratiadou@go.uop.gr

Περίγραμμα

- Κλινικές Συστάσεις στην Αποκατάσταση της Αφασίας
- Θεραπευτικές Παρεμβάσεις στην Αφασία

Κλινικές Συστάσεις στην Αποκατάσταση της Αφασίας

Aphasiology

Routledge
Taylor & Francis Group

ISSN: 0268-7038 (Print) 1464-5041 (Online) Journal homepage: <http://www.tandfonline.com/loi/paph20>

Recommendations for post-stroke aphasia rehabilitation: an updated systematic review and evaluation of clinical practice guidelines

Kirstine Shrubsole, Linda Worrall, Emma Power & Denise A O'Connor

To cite this article: Kirstine Shrubsole, Linda Worrall, Emma Power & Denise A O'Connor (2016): Recommendations for post-stroke aphasia rehabilitation: an updated systematic review and evaluation of clinical practice guidelines, *Aphasiology*, DOI: 10.1080/02687038.2016.1143083

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/02687038.2016.1143083>

View supplementary material [↗](#)

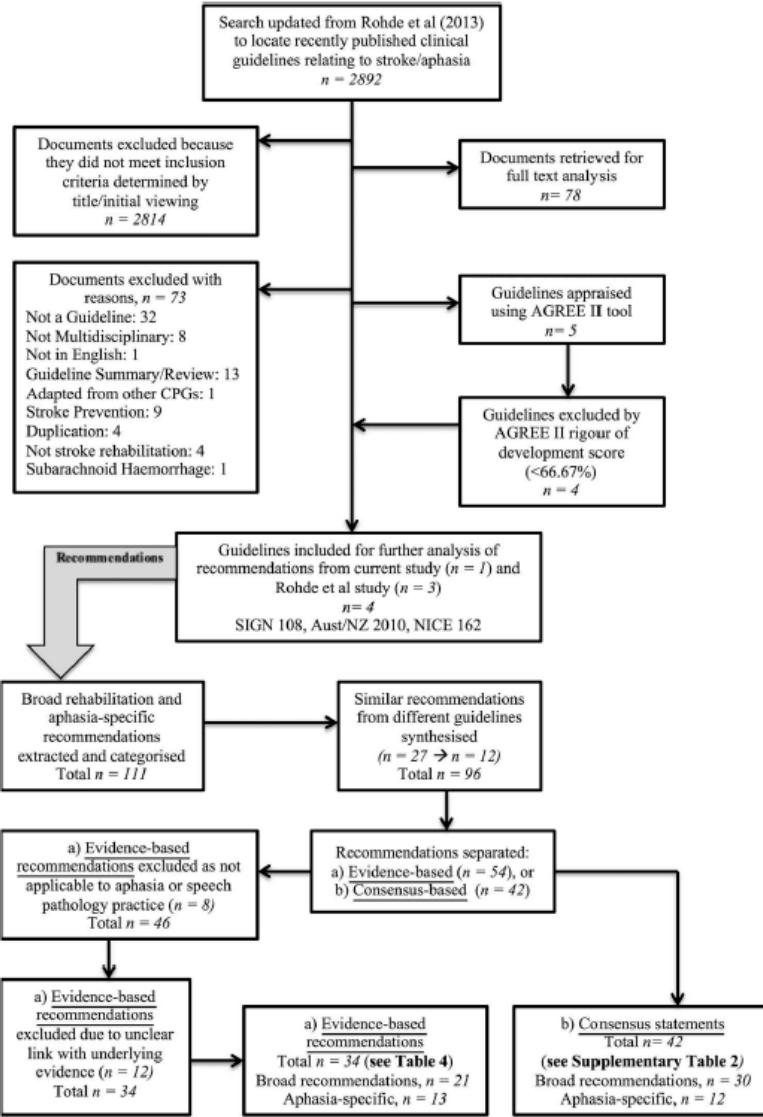
Published online: 17 Feb 2016.

Σκοπός: Να εντοπιστούν, να εξαχθούν και να αξιολογηθούν υψηλής ποιότητας συστάσεις κλινικής πρακτικής (CPGs) για τη διαχείριση της αφασίας μετά το εγκεφαλικό επεισόδιο από τους λογοθεραπευτές.

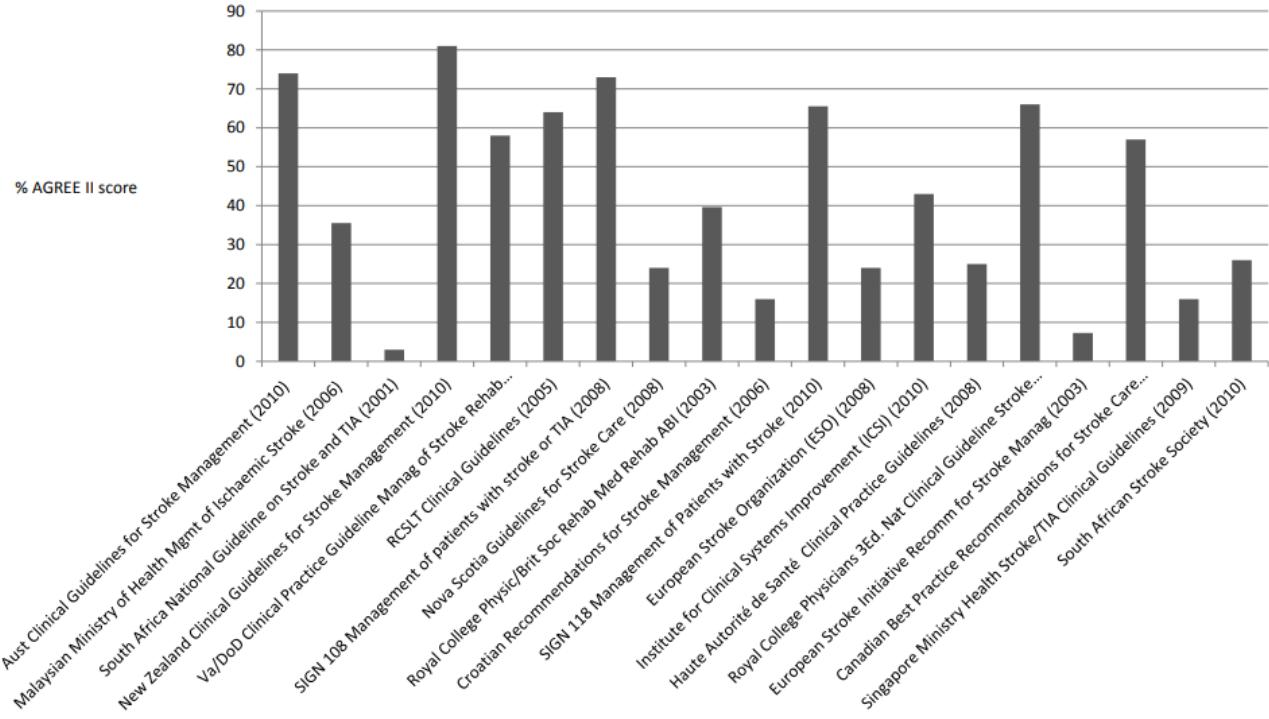
Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση των κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών τον Ιανουάριο του 2015 σε πολλαπλές βάσεις δεδομένων (MEDLINE, Embase, CINAHL).

Χρησιμοποιήθηκε το Appraisal of Guidelines and Research and Evaluation (AGREE) II

Αποτέλεσμα: Προτάθηκαν 13 καινούργιες συστάσεις

Figure 2. Selection process for the included clinical practice guidelines and recommendations.

10 K. SHRUBSOLE ET AL.

Table 3. Overview of included guidelines.

Clinical Practice Guideline	Scope
<i>National Institute for Health and Care Excellence (NICE) Clinical Guideline 162: Stroke Rehabilitation —Long-term Rehabilitation after Stroke (2013b)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rehabilitation for continuing impairment (2 or more weeks post stroke) • Organisation of services • Community participation and long-term recovery
<i>Australian Clinical Guidelines for Stroke Management (AustCGSM) (National Stroke Foundation, 2010)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation of services • Stroke recognition and pre-hospital care • Secondary prevention • Rehabilitation • Managing complications • Community participation and long-term recovery • Cost and socio-economic implications • This is the Australian guideline plus a section specific to New Zealand issues
<i>New Zealand Clinical Guidelines for Stroke Management (NZCGSM) (Stroke Foundation of New Zealand and New Zealand Guidelines Group, 2010)</i>	
<i>Scottish Intercollegiate Guidelines Network (SIGN) 108: Management of Patients with Stroke or TIA (2008)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Assessment • Investigation • Immediate management • Secondary prevention

Κλινικές Συστάσεις στην Αποκατάσταση της Αφασίας

---

1. Όλοι οι ασθενείς θα πρέπει να εξετάζονται για επικοινωνιακά ελλείμματα χρησιμοποιώντας έγκυρα και αξιόπιστα εργαλείο ανίχνευσης.

2.Η θεραπεία θα πρέπει να προσφέρεται όσο το δυνατόν νωρίτερα.

3.Θα πρέπει να παρέχεται όσο περισσότερη θεραπεία μπορεί να γίνει ανεκτή.

4.Να προσφέρεται επιμόρφωση στις επικοινωνιακές δεξιότητες στους συνομιλητές των ατόμων με αφασία.

5.Οι λογοθεραπευτές θα πρέπει να παρέχουν άμεση θεραπεία με βάση το μοντέλο της αναπηρίας.

6.Η παρέμβαση μπορεί να περιλαμβάνει γλωσσική θεραπεία συνυπολογίζοντας τους περιορισμούς της βλάβης.

7.Οι λογοθεραπευτές θα πρέπει να εκπαιδεύουν και μη λεκτικές μεθόδους επικοινωνίας.

Κλινικές Συστάσεις στην Αποκατάσταση της Αφασίας

---

8. Οι λογοθεραπευτές θα πρέπει να εκπαιδεύουν τους οικείους του άτομο να αναπτύσσουν υποστηρικτικές επικοινωνιακές δεξιότητες.

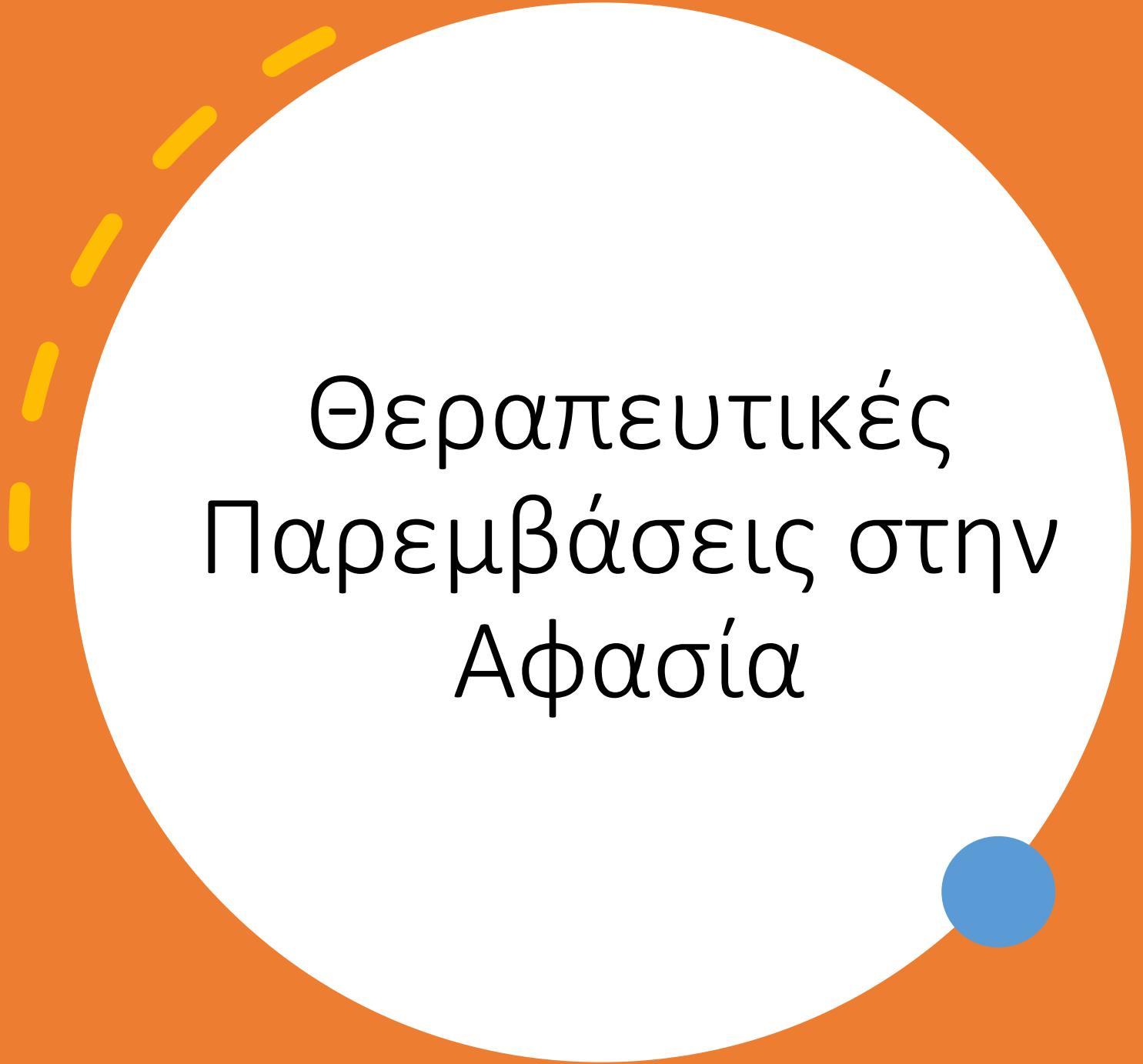
9.Η παρέμβαση μπορεί να περιλαμβάνει την παροχή θεραπευτικών προγραμμάτων μέσω υπολογιστή.

10.Ενημερώστε το άτομο για ομάδες υποστήριξης στην κοινότητα και ενθαρρύνετε το να συμμετάσχει.

11. Η θεραπεία αφασίας πρέπει να καθοδηγείται και να επιβλέπεται από ειδικό λογοθεραπευτή που συνεργάζεται με άλλα κατάλληλα εκπαιδευμένα άτομα.

12.Παρέχετε ευκαιρίες για συζήτηση και κοινωνικό εμπλουτισμό με άτομα που έχουν την εκπαίδευση, τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις συμπεριφορές που υποστηρίζουν την επικοινωνία.

13.Όλες οι γραπτές πληροφορίες σχετικά με την υγεία, την αφασία, την κοινωνική και κοινοτική υποστήριξη θα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε μορφή φιλική προς την αφασία.

Θεραπευτικές Παρεμβάσεις στην Αφασία

Ορισμός:

Θεραπευτικής Παρέμβασης

- Η παροχή ενός πλαισίου διευκόλυνσης (facilitative context) στο οποίο το άτομο με αφασία και τα άτομα του περιβάλλοντος του μπορούν να προβούν σε αλλαγές θετικής κατεύθυνσης (Bray et al., 1999)
- Η θετική αλλαγή μπορεί να οφείλεται στην κατάκτηση μιας νέας δεξιότητας, στην κατανόηση των δυσκολιών / ή των αλλαγών, στην αντιμετώπιση μιας συμπεριφοράς.

Θεραπευτικές Παρεμβάσεις στην Αφασία

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές παρεμβάσεις στην αφασία, οι οποίες εξαρτώνται από τον τύπο και την σοβαρότητα της αφασίας καθώς και τους στόχους της παρέμβασης.

Οι συνολικοί στόχοι της θεραπείας της αφασίας είναι:

- η αποκατάσταση των γλωσσικών ελλειμάτων
- η εκμάθησης και χρήσης εναλλακτικών τρόπων επικοινωνίας
- η ενίσχυση των ανεπηρέαστων γλωσσικών δεξιοτήτων και συμπεριφορών
- η βελτίωση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων ενός PWA στο υψηλότερο δυνατό βαθμό, εντός των περιορισμών της νευρολογικής βλάβης
- η γενίκευση δεξιοτήτων και στρατηγικών σε όλα τα επικοινωνιακά πλαίσια για την αύξηση της λειτουργικότητας του ατόμου με αφασία
- εκπαίδευση των οικείων με σκοπό την βελτίωση των νέων συνθηκών επικοινωνίας

Βέλτιστες Θεραπευτικές Πρακτικές για την Αφασία

- Θα πρέπει να προσφέρετε θεραπείες που έχουν σχεδιαστεί για να έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην επικοινωνία και τη ζωή του PWA
- Η θεραπεία θα πρέπει να είναι πολιτισμικά κατάλληλη και εξατομικευμένη.
- Θα πρέπει να παρέχεται εκπαίδευση των συντρόφων επικοινωνίας για να βελτιωθεί η επικοινωνία με τα ατόμου με αφασία
- Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να συμμετέχουν στη αποκατάστασης
  - Πρέπει να λαμβάνουν πληροφορίες για την αφασία
  - Πρέπει να εκπαιδεύονται στην επικοινωνία με το άτομο με αφασία

Hinckley, 2020

Παράγοντες που επηρεάζουν την θεραπεία

DOI: 10.3310/RTLH7522

Health and Social Care Delivery Research 2022 Vol. 10 No. 28

NIHR | National Institute for
Health and Care Research

Health and Social Care Delivery Research

Volume 10 • Issue 28 • September 2022

ISSN 2755-0060

Complex speech-language therapy
interventions for stroke-related aphasia:
the RELEASE study incorporating a
systematic review and individual
participant data network meta-analysis

Marian C Brady, Myzoon Ali, Kathryn VandenBerg, Linda J Williams, Louise R Williams,

Journals Library
 Check for updates

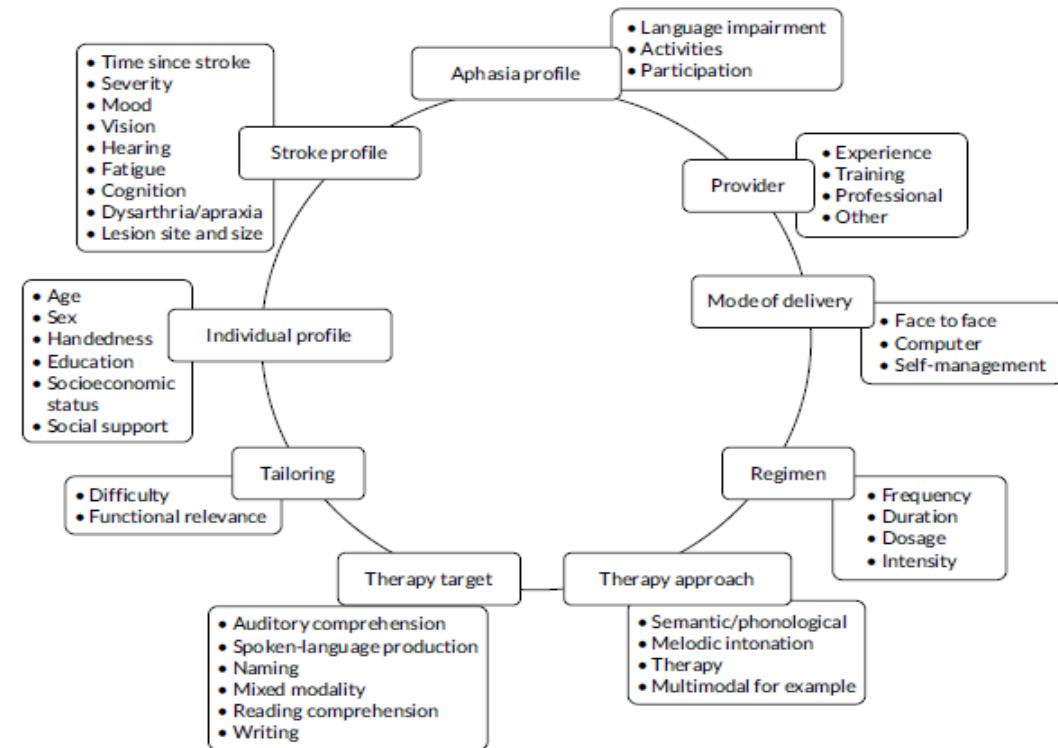

FIGURE 1 Speech and language therapy for aphasia.

Η Επιλογή της Θεραπείας Εξαρτάται από:

- Η μέθοδος και η πορεία της θεραπευτικής παρέμβασης της αφασίας διαφέρει από ασθενή σε ασθενή, καθώς προσαρμόζεται ανάλογα:

Τα χαρακτηριστικά του ατόμου με αφασία

- Τύπος και σοβαρότητα της αφασίας
- Συνυπάρχουσες διαταραχές (γνωστικές, αισθητηριακές/κινητικές βλάβες, ψυχολογικά ζητήματα)

Τα χαρακτηριστικά του λογοθεραπευτή

- Γνώσεις σχετικά με τις διάφορες θεραπείες
- Εξοικείωση και επίπεδο άνεσης με συγκεκριμένες θεραπείες

Στόχους της θεραπείας

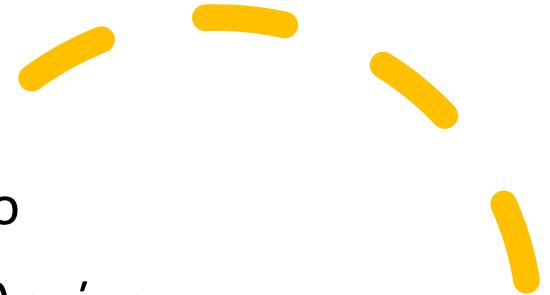
- Επικεντρώνεται στην αποκατάσταση ή στη μείωση της εξασθένησης
- Επικεντρώνεται στη βελτίωση της λειτουργικότητας, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στη ζωή

Αρχές θεραπείας στην αφασία

Στον σχεδιασμό της θεραπείας, ο λογοθεραπευτής πρέπει να υπολογίσει:

1. Τον βαθμό ετοιμότητας του ατόμου με αφασία
2. Το διάστημα της αυτόματης ανάρρωσης
3. Την καταλληλότητα της επιλεγμένης θεραπευτικής παρέμβασης

Πότε να ξεκινήσει η θεραπευτική παρέμβαση;

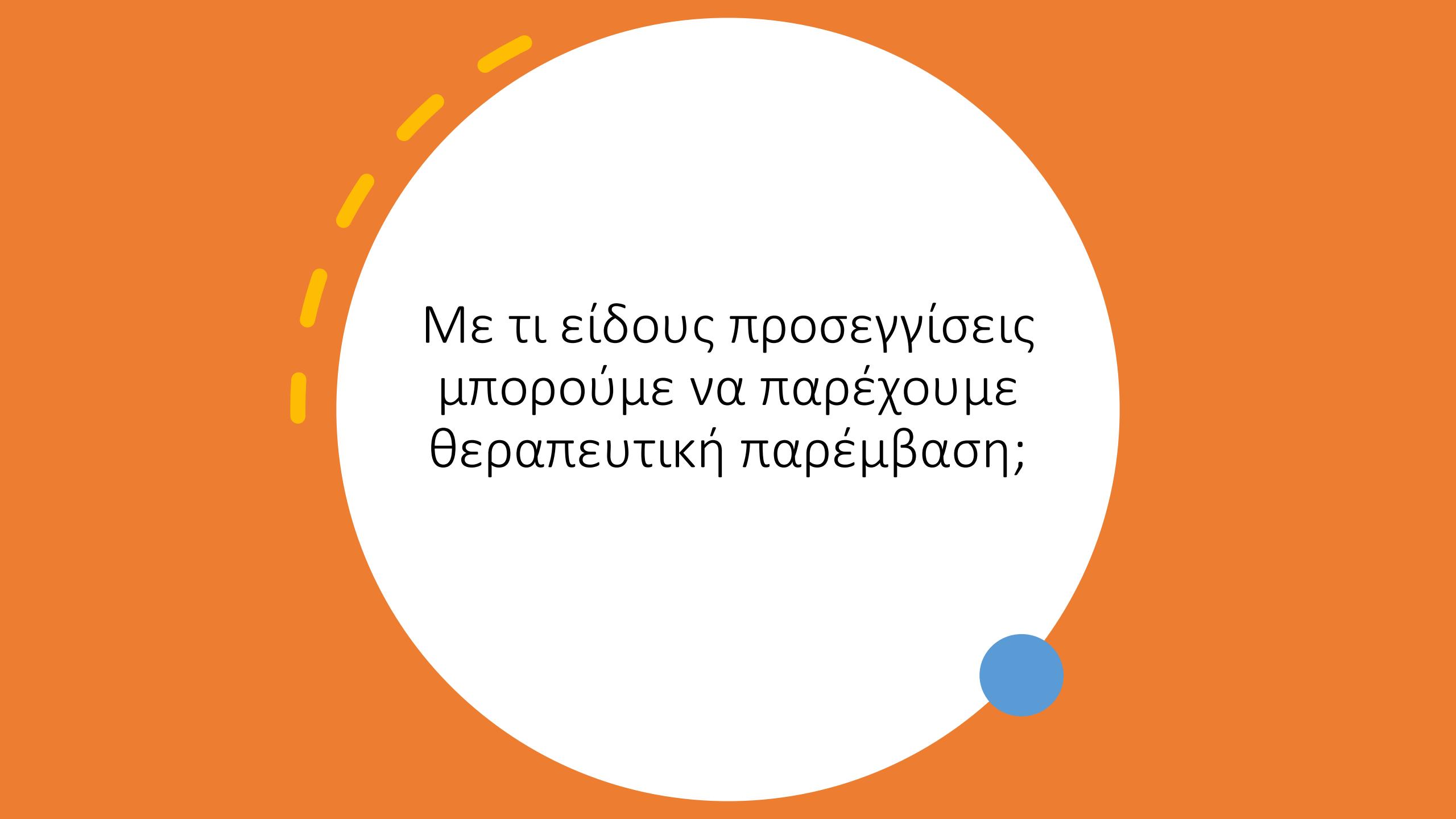
○ Οξεία Φάση – Αμέσως μετά τη βλάβη

Θετικά	Αρνητικά
Άμεση Παροχή Βοήθειας	Ιατρική Αστάθεια
Εμποδίζεται η ανάπτυξη μη βοηθητικών στρατηγικών	Συναισθηματική Αστάθεια
Έρευνες έχουν δείξει ότι η πρώιμη έναρξη της αποκατάστασης έχει προταθεί να μεγιστοποίηση της περιόδου νευρωνικής αναδιοργάνωσης στον εγκέφαλο.	Η αποκατάσταση των γλωσσικών διαταραχών δεν είναι η βασική προτεραιότητα
	Δυσκολία καταμέτρησης αποτελεσματικότητας θεραπείας εξαιτίας της αυτόματης ανάρρωσης (πρώτοι 3-6 μήνες)

Πότε να ξεκινήσει η θεραπευτική παρέμβαση;

○ Χρόνια Φάση – Αργότερα

Θετικά	Αρνητικά
Σταθεροποιημένη κατάσταση υγείας	Εδραίωση μη βιοηθητικών συμπεριφορών
Ερευνητικά στοιχεία έχουν καταδείξει οφέλη μεταξύ πιο χρόνιων συμμετεχόντων	Η αυτόματη ανάρρωση (πρώτοι 3-6 μήνες) λειτουργεί πιο αργά.
Οι ασθενείς είναι πιο κινητοποιημένοι να δουλέψουν την επικοινωνία	

Με τι είδους προσεγγίσεις
μπορούμε να παρέχουμε
θεραπευτική παρέμβαση;

Προσέγγιση Κατευθυνόμενη από τον Κλινικό – Ιατρικό Μοντέλο

Ο κλινικός αξιολογεί τις βλάβες και τις συνέπειες της αφασίας

Ο κλινικός ερμηνεύει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και προσδιορίζει τις προτεραιότητες.

Ο κλινικός θέτει στόχους και επιλέγει τη θεραπεία.

Ο κλινικός αξιολογεί και τεκμηριώνει την πρόοδο.

Προσέγγιση Επικεντρωμένη στο Άτομο με Αφασία - Ψυχοκοινωνικό Μοντέλο

Το PWA και ο κλινικός καθαρίζουν τις προτεραιότητες

Οι προτεραιότητες του PWA βρίσκονται στο κύριο επίκεντρο της αξιολόγησης του κλινικού.

Ο PWA και ο κλινικός θέτουν τους στόχους σε συνεργασία.

Ο κλινικός επιλέγει την κατάλληλη θεραπεία με βάση τις προτεραιότητες και τους στόχους του πελάτη.

Κατηγορίες Θεραπειών

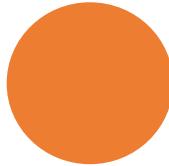
Υπάρχουν δύο γενικές κατηγορίες θεραπειών και οι περισσότεροι λογοθεραπευτές χρησιμοποιούν και τις δύο:

- Οι θεραπείες που **εστιάζουν στη βλάβη / στη διαταραχή** (impairment – based therapies) στοχεύουν στη βελτίωση των γλωσσικών λειτουργιών και αποτελούνται από διαδικασίες κατά τις οποίες ο κλινικός διεγείρει άμεσα συγκεκριμένες δεξιότητες κατανόησης, εκφοράς, ανάγνωσης και γραφής.
- Οι θεραπείες που **στοχεύουν στην επικοινωνία** (που ονομάζονται επίσης θεραπείες συμμετοχής) (communication – based therapies – participation focused) αποσκοπούν στην ενίσχυση της επικοινωνίας με οποιοδήποτε μέσο και ενθαρρύνουν την υποστήριξη από τους φροντιστές / οικείους. Αυτές οι θεραπείες συχνά αποτελούνται από πιο φυσικές αλληλεπιδράσεις που περιλαμβάνουν επικοινωνιακές προκλήσεις της πραγματικής ζωής.

Πώς επιλέγουμε μια
θεραπευτική παρέμβαση
για ένα άτομο με αφασία;

Σημαντικοί παράμετροι στην θεραπεία της αφασίας

Η επιλογή
της
θεραπείας
εξαρτάται:

- Τις γνωστικές ικανότητες
- Την αντιληπτική ικανότητα
- Την εκφραστική ικανότητα
- Τις ανάγκες του PWA
- Τις προτεραιότητες του PWA
και των οικείων του

From ASHA's Practice Portal

Impairment-focused	Participation-focused
Computer-Based Therapy targeting various language modalities	Multi-Modal Therapy including: <ul style="list-style-type: none"> • Augmentative and Alternative Communication • Visual Action Therapy (VAT) • Promoting Aphasics' Communication Effectiveness (PACE) • Oral Reading for Language in Aphasia (ORLA)
Constraint-Induced Language Therapy	Conversation Partner Training** including: <ul style="list-style-type: none"> • Conversational Coaching • Supported Communication Intervention • Social and Life Participation Effectiveness
Melodic Intonation Therapy	Pragmatic Therapy targeting social communication deficits**
Reading Therapy	Reciprocal Scaffolding
Syntax Therapy including: <ul style="list-style-type: none"> • Therapy of Underlying Forms* • Verb Network Strengthening Therapy* • Chaining • Sentence Production Program for Aphasia	Script Training
Word-Finding Therapy including: <ul style="list-style-type: none"> • Word Retrieval Cueing Strategies (Semantic and Cueing Verbs)* • Gestural Facilitation of Naming • Response Elaboration Training • Semantic Feature Analysis	
Writing Therapy	

Αλγόριθμος Επιλογής Θεραπείας

Καθορισμός των προτεραιοτήτων και
των προτιμώμενων δραστηριοτήτων
του PWA με τη βοήθεια εργαλείων
συνέντευξης

Αξιολόγηση της βλάβης / διαταραχής
με τη χορήγηση τυποποιημένων τεστ
αφασίας

Αξιολόγηση των δεξιοτήτων και των αναγκών
υποστήριξης για τις συγκεκριμένες
δραστηριότητες με αξιολόγηση των
ικανοτήτων του PWA, του περιβάλλοντος, των
οικείων του

Εντοπισμός των περιορισμών, των
περιβαλλοντικών και συντροφικών εμποδίων
και της υποστήριξης που είναι πιο σημαντικές
για τους προτιμώμενους στόχους και τις
δραστηριότητες του PWA.

Επιλογή θεραπειών που
επικεντρώνονται στις βλάβες και
μπορούν να ενσωματωθούν στην
εφαρμογή συγκεκριμένων
δραστηριοτήτων.

Επιλογή δραστηριοτήτων/συμμετοχής -
εστιασμένες θεραπείες που είναι
άμεσα εφαρμόσιμες στη
δραστηριότητα-στόχο του PWA.

Παρουσίαση Θεραπευτικές Παρεμβάσεις

Σύντομη παρουσίαση θεραπειών που στοχεύουν στην αποκατάσταση ή
στην βελτίωση της εκφοράς στην αφασία.

Θεραπείες Εστιασμένες στη Βλάβη (Impairment – Based Therapies) Melodic Intonation Therapy (MIT) - Θεραπεία Μελωδικού Επιτονισμού (Albert, Sparks & Helm, 1973)

- Ενδείκνυται για PWA με μη ρέουσα ομιλία - (αφασία Broca, απραξία)
- Αξιοποιεί την 'τραγουδιστική ομιλία' για να διευκολύνει την λεκτική έκφραση ατόμων που παρουσιάζουν σοβαρά περιορισμένες λεκτικές παραγωγές και σχετικά καλή κατανόηση.
- Στην προσέγγιση αυτή χρησιμοποιούνται διακυμάνσεις στο ύψος φωνής, στο ρυθμό και στον τονισμό - επιστράτευση δεξιού ημισφαιρίου για την βελτίωση της λεκτικής παραγωγής.

Θεραπείες Εστιασμένες στη Βλάβη (Impairment – Based Therapies)
Melodic Intonation Therapy (MIT) - Θεραπεία Μελωδικού Επιτονισμού
(Albert, Sparks & Helm, 1973)

Αποτελείται από μια ιεραρχία βημάτων:

1. Ο ασθενής χτυπάει το χέρι του ρυθμικά ενώ ακούει το μουρμουρητό και την ρυθμική εκφορά του κλινικού.
2. Ο ασθενής & ο κλινικός λένε από κοινού τραγουδιστά το εκφώνημα
3. Ο κλινικός σταδιακά αποχωρεί από την κοινή παραγωγή.
4. Ο ασθενής μιμείται μόνος του το εκφώνημα.
5. Η απόκριση του ασθενή τροποποιείται από τραγούδι και παράγεται από κοινού με τον κλινικό με υπερβολική διακύμανση και διαμορφώνεται σταδιακά ώστε να προσεγγίσει την φυσιολογική προσωδία της ομιλίας.
6. Ο κλινικός αποχωρεί από την κοινή παραγωγή.
7. Ο ασθενής μειώνει σταδιακά τη μίμηση και παράγει αυθόρμητα, το εκφώνημα, ως απόκριση στις ερωτήσεις του κλινικού.

Θεραπείες Εστιασμένες στη Βλάβη (Impairment – Based Therapies)
Melodic Intonation Therapy (MIT) - Θεραπεία Μελωδικού Επιτονισμού
(Albert, Sparks & Helm, 1973)

https://www.youtube.com/watch?v=QzLqNQ4PYik&ab_channel=MedRhythms

Θεραπείες Εστιασμένες στη Βλάβη(Impairment – Based Therapies) Θεραπείες Ανάκλησης Λέξεων

- Ένα βασικό χαρακτηριστικό της αφασίας είναι η δυσκολία στην ανάκτηση λέξεων (Helm-Estabrooks & Albert, 2004, σ. 43).
- Επηρεάζει σημαντικά την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας.
- Οι θεραπείες ανάκλησης λέξεων αποσκοπούν στην αποκατάσταση της μειωμένης ανάκτησης προφορικών λέξεων και στη βελτίωση του αυθόρμητου λόγου.
- Αποτελεί σκοπό πολλών θεραπευτικών προσεγγίσεων και υπάρχουν πολλά ερευνητικά δεδομένα. Η βιβλιογραφία σχετικά με τις θεραπείες εύρεσης λέξεων είναι τεράστια.

Θεραπείες Εστιασμένες στη Βλάβη(Impairment – Based Therapies) Θεραπείες Ανάκλησης Λέξεων

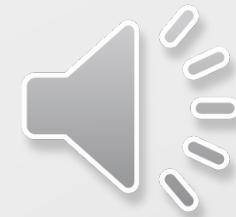
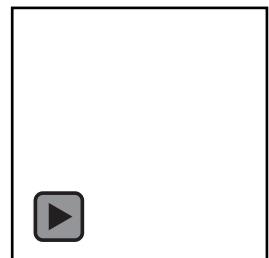

○ Αποτελεί σκοπό πολλών θεραπευτικών προσεγγίσεων και υπάρχουν πολλά ερευνητικά δεδομένα. Η βιβλιογραφία σχετικά με τις θεραπείες εύρεσης λέξεων είναι τεράστια.

○ Αναζήτηση στο PubMed: 1973 και 1992, - 70 έρευνες

1999 και 2018 - 271 νέες δημοσιεύσεις

Συμπεριφορές που σηματοδοτούν δυσκολία στην ανάκληση λέξεων

Θεραπείες Εστιασμένες στη Βλάβη(Impairment – Based Therapies)

Θεραπείες Ανάκλησης Λέξεων

Gestural Facilitation of Naming (GES) Raymer et al., 2006; Rodriguez, A., Raymer, A., & Rothi, L.J.G., 2006

Response Elaboration Training (RET) Kearns, K.P., 1985

Semantic Feature Analysis Treatment (SFA) Boyle, 2004

Verb Network Strengthening Treatment (VNeST) Edmonds, Nadeau, & Kiran, 2009

Gestural Facilitation of Naming (GES)

- Μια προσέγγιση που επιδιώκει να διευκολύνει την ανάκληση λέξεων με τη **εκμάθηση ειδικών χειρονομιών**, όπου κάθε μια από τις οποίες συνδέεται νοηματικά μια συγκεκριμένη λέξη.
- Τα θεωρητικό υπόβαθρο της μεθόδου GES βασίζονται στο ότι η πράξη και η γλώσσα είναι στενά συνδεδεμένες στον εγκέφαλο και ενώ η αφασία πλήττει τις γλωσσικές ικανότητες, οι διεργασίες που αφορούν τις πράξεις παραμένουν άθικτες.
- Στόχος της μεθόδου GES είναι να αξιοποιήσει τις παραπάνω κινητικές διεργασίες ώστε να εκμαιεύσει την παραγωγή λόγου, παρά τις γλωσσικές ικανότητες που έχουν πληγεί.
- Οι χειρονομίες που χρησιμοποιούνται συνοδεύονται από την λεκτική παραγωγή της λέξης.
- Ενδείκνυται για PWA με μη ρέουσα ομιλία- (αφασία Broca, απραξία) (Ferguson, et al., 2012).

Gestural Facilitation of Naming (GES)

Αποτελείται από μια ιεραρχία βημάτων:

1. Ο θεραπευτής παρουσιάζει στον ασθενή μια εικόνα μιας ενέργειας ή ενός αντικειμένου-στόχου.
2. Ο θεραπευτής υποδεικνύει την κατάλληλη χειρονομία και τη λεκτική μορφή του στόχου.
3. Ο ασθενής επιχειρεί τη χειρονομία (ο θεραπευτής μπορεί να χρειαστεί και να καθοδηγήσει το άκρο του ασθενή).
4. Ο ασθενής εξασκείται στη λεκτική μορφή του στόχου με πρόσθετη υπόδειξη από τον θεραπευτή, ανάλογα με τις ανάγκες.
5. Ο ασθενής εκτελεί τη χειρονομία και τον λεκτικό στόχο ταυτόχρονα 3 φορές.
6. Μετά από μια καθυστέρηση, ο θεραπευτής ζητά από τον ασθενή να εκτελέσει τη χειρονομία με τον λεκτικό στόχο άλλη μια φορά.

-
- https://www.youtube.com/watch?v=9E8d3ObTFqw&ab_channel=BridgetBaldwin

Gestural Facilitation of Naming (GES)

GEST – Θεραπεία μέσω Υπολογιστή

https://www.youtube.com/watch?v=S20CHApWpAk&ab_channel=GreatProjectCity

Response Elaboration Training (RET) - Εκπαίδευση Επεξεργασίας Απόκρισης

- Μια προσέγγιση που εστιάζει στη δομημένη επεξεργασία των εκφορών του ασθενή με σκοπό την υποστήριξη της ανάκτησης λέξεων και την αύξηση του αριθμού των λέξεων περιεχομένου που χρησιμοποιούνται (Conley & Coelho, 2003).
- Ενδείκνυται για ασθενείς με μη ρέουσα αφασία, αν και έχει χρησιμοποιηθεί με επιτυχία στη θεραπεία ασθενών με ρέουσα αφασία (Kearns & Scher, 1989) και σε ασθενείς με απραξία (Wambaugh & Martinez, 2000).

Response Elaboration Training (RET)

Εκπαίδευση Επεξεργασίας Απόκρισης

Θεραπευτική Διαδικασία

- Χρήση εικόνων, πραγματοποιείται περιγραφή εικόνων.
- Ο ασθενής καλείται να περιγράψει με την καθοδήγηση του λογοθεραπευτή. Ο στόχος του λογοθεραπευτή είναι σταδιακά να ωθεί τον ασθενή να χρησιμοποιεί περισσότερες λέξεις και μεγαλύτερες προτάσεις για την περιγραφή της υποδειχθείσας εικόνας.
- Οι εικόνες στη συνέχεια μπορούν να αντικατασταθούν με την περιγραφή μιας ανάμνησης, μιας ιστορίας, δραστηριοτήτων της χθεσινής ημέρας, κλπ., χωρίς την χρήση οπτικού μέσου.

Response Elaboration Training (RET)

Εκπαίδευση Επεξεργασίας Ανταπόκρισης

Αποτελείται από μια ιεραρχία βημάτων:

- 1.Ο θεραπευτής προτρέπει τον ασθενή να απαντήσει (π.χ. να περιγράψει την εικόνα ενός άνδρα που οδηγεί ένα αυτοκίνητο) και δίνει ανατροφοδότηση.
  - Ασθενής: 'Άντρας ..... οδηγεί'.
  - Θεραπευτής: 'οδηγεί...': 'Ναι. Ο άνδρας οδηγεί'
- 2.Χρησιμοποιώντας ερωτήσεις (wh-) ο θεραπευτής προτρέπει τον ασθενή να αναπτύξει την αρχική του απάντηση:
  - Θεραπευτής: 'Τι οδηγεί ο άντρας;'
  - Ασθενής: 'αυτοκίνητο'
- 3.Ο θεραπευτής συνδυάζει και διαμορφώνει τις απαντήσεις του ασθενή για να φτιάξει μια μεγαλύτερη, συνεκτική δήλωση:
  - Θεραπευτής: 'Ωραία. Ο άντρας οδηγεί ένα αυτοκίνητο'
- 4.Ο θεραπευτής επαναλαμβάνει αυτή τη μεγαλύτερη δήλωση και ζητά από τον ασθενή να την επαναλάβει.
- 5.Ο θεραπευτής ζητά από τον ασθενή να ανακαλέσει τη μεγαλύτερη δήλωση μετά από λίγο χρόνο.

-
- https://www.youtube.com/watch?v=yApqDrctCyY&ab_channel=AmandaRozniakowski

Semantic Feature Analysis (SFA)

Θεραπεία Σημασιολογικών Χαρακτηριστικών

- Αναπτύχθηκε από τους Ylvisaker & Szekeres (1985) για ασθενείς με KEK από τα μέσα του 1990 άρχισε να εφαρμόζεται σε ασθενείς με αφασία.
- Υπάρχουν πολλές διαφορετικές παραλλαγές του SFA.
- Μια προσέγγιση που επιδιώκει να διευκολύνει την ανάκτηση λέξεων και να διεγείρει το εξασθενημένο σημασιολογικό σύστημα αυξάνοντας την "ενεργοποίηση του σημασιολογικού δικτύου που περιβάλλει τη λέξη-στόχο" (Coelho, McHugh, & Boyle, 2000).
- Η θεωρητική θεμελίωση της προσέγγισης αυτής βασίζεται στην έννοια της ενεργοποίησης της εξάπλωσης / διάδοσης εντός του σημασιολογικού συστήματος (Collins & Loftus, 1975).
- Επικεντρώνεται στην ενίσχυση των σημασιολογικών χαρακτηριστικών της εικόνας - στόχου, προκειμένου να διευκολυνθεί η εύρεση του ονόματος της εικόνας και της περιγραφής.
- Η λογική είναι η εκ νέου μάθηση ή η εκμάθηση μιας στρατηγικής ενεργοποίησης των στενών χαρακτηριστικών της λέξης - στόχου που θα διευκολύνει, στη συνέχεια, την κατονομασία της αντίστοιχης εικόνας (Hashimoto & Frome, 2011).

Semantic Feature Analysis (SFA)

Θεραπεία Σημασιολογικών Χαρακτηριστικών

- Βιβλιογραφικά ευρήματα αναφέρουν βελτίωση στην ανάκληση λέξεων μετά το πέρας της προσέγγισης κατά 81.82%, (Efstratiadou et al., 2018) και ικανοποιητικά ποσοστά γενίκευσης. (Boyle, 2004; Boyle & Coelho, 1995; Coelho et al., 2000; Conley & Coelho, 2003; Lowell et al., 1995).
- Ενδείκνυται για ασθενείς με δυσκολίες ανάκλησης λέξεων.

Review Article

A Systematic Review of Semantic Feature Analysis Therapy Studies for Aphasia

Evangelia Antonia Efstratiadou,^{a,b} Ilias Papathanasiou,^{b,c} Rachel Holland,^a Anastasia Archonti,^b and Katerina Hilaris^a

Purpose: The purpose of this study was to review treatment studies of semantic feature analysis (SFA) for persons with aphasia. The review documents how SFA is used, appraises the quality of the included studies, and evaluates the efficacy of SFA.

Method: The following electronic databases were systematically searched (last search February 2017): Academic Search Complete, CINAHL Plus, E-journals, Health Policy Reference Centre, MEDLINE, PsycARTICLES, PsycINFO, and SocINDEX. The quality of the included studies was rated. Clinical efficacy was determined by calculating effect sizes (Cohen's d) or percent of nonoverlapping data when d could not be calculated.

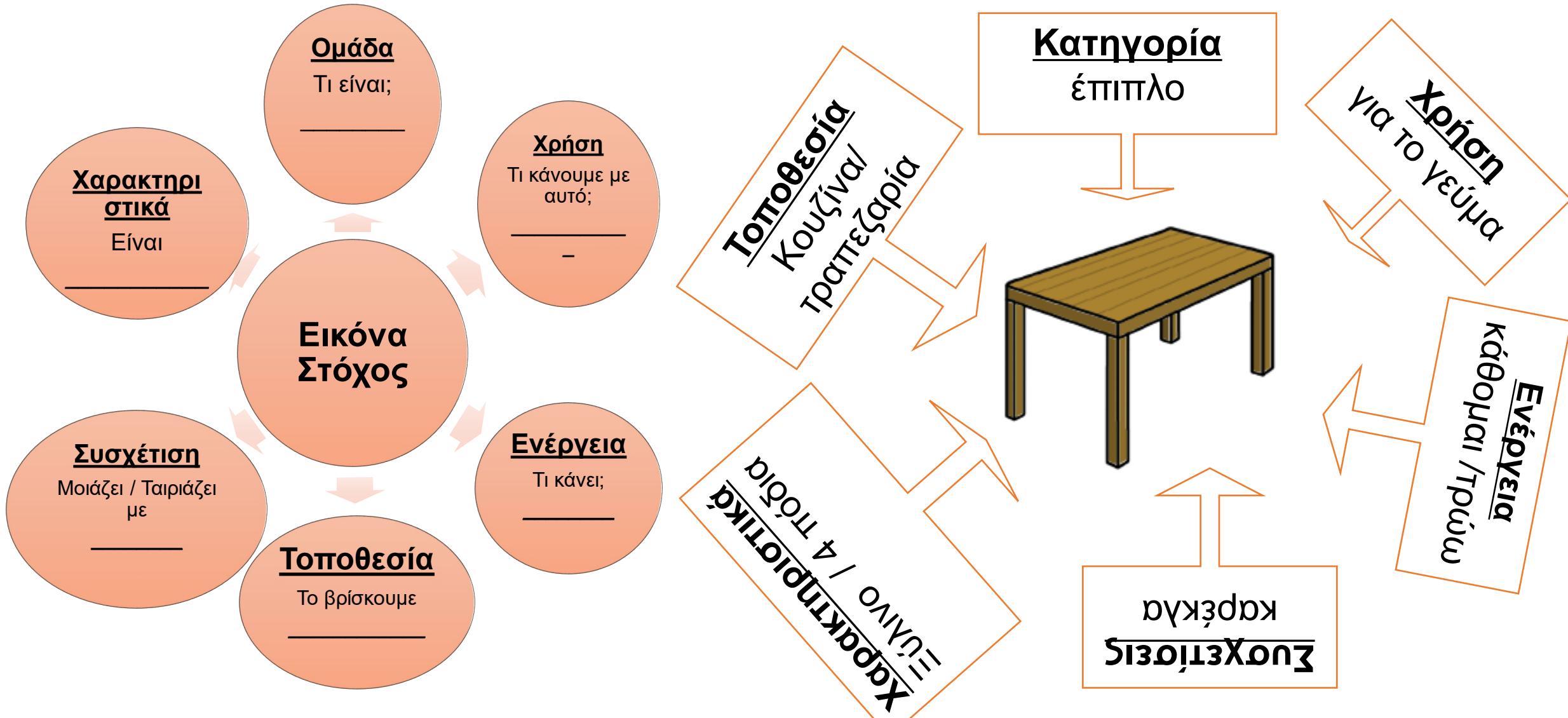
Results: Twenty-one studies were reviewed reporting on 55 persons with aphasia. SFA was used in 6 different

types of studies: confrontation naming of nouns, confrontation naming of verbs, connected speech/discourse, group, multilingual, and studies where SFA was compared with other approaches. The quality of included studies was high (Single Case Experimental Design Scale average [range] = 9.55 [8.0–11]). Naming of trained items improved for 45 participants (81.82%). Effect sizes indicated that there was a small treatment effect.

Conclusions: SFA leads to positive outcomes despite the variability of treatment procedures, dosage, duration, and variations to the traditional SFA protocol. Further research is warranted to examine the efficacy of SFA and generalization effects in larger controlled studies.

Semantic Feature Analysis (SFA)

Θεραπεία Σημασιολογικών Χαρακτηριστικών

Semantic Feature Analysis Treatment (SFA)

Θεραπεία Σημασιολογικών Χαρακτηριστικών

- Το άτομο με αφασία ασχολείται ενεργά με την προσπάθεια να παράγει τα χαρακτηριστικά.
- Βαθύτερο επίπεδο σημασιολογικής επεξεργασίας παρατηρείται όταν ο ασθενής εμπλέκεται ενεργά στη παραγωγή χαρακτηριστικών από ότι στην ανασκόπηση ή την αναγνώρισή των χαρακτηριστικών.
  - Ανασκόπηση: ο κλινικός επιλέγει εκ των προτέρων τα χαρακτηριστικά και ο κλινικός και ο ασθενής τα επανεξετάζουν σε κάθε συνεδρία
  - Αναγνώριση: ο κλινικός κάνει ερωτήσεις ναι/όχι σχετικά με τα χαρακτηριστικά "Είναι ζώο;"
- Οι μελέτες που χρησιμοποιούν ενεργή παραγωγή χαρακτηριστικών έχουν γενικά καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά τη γενίκευση σε λέξεις που δεν ήταν θεραπευτικοί στόχοι.

Semantic Feature Analysis Treatment (SFA)

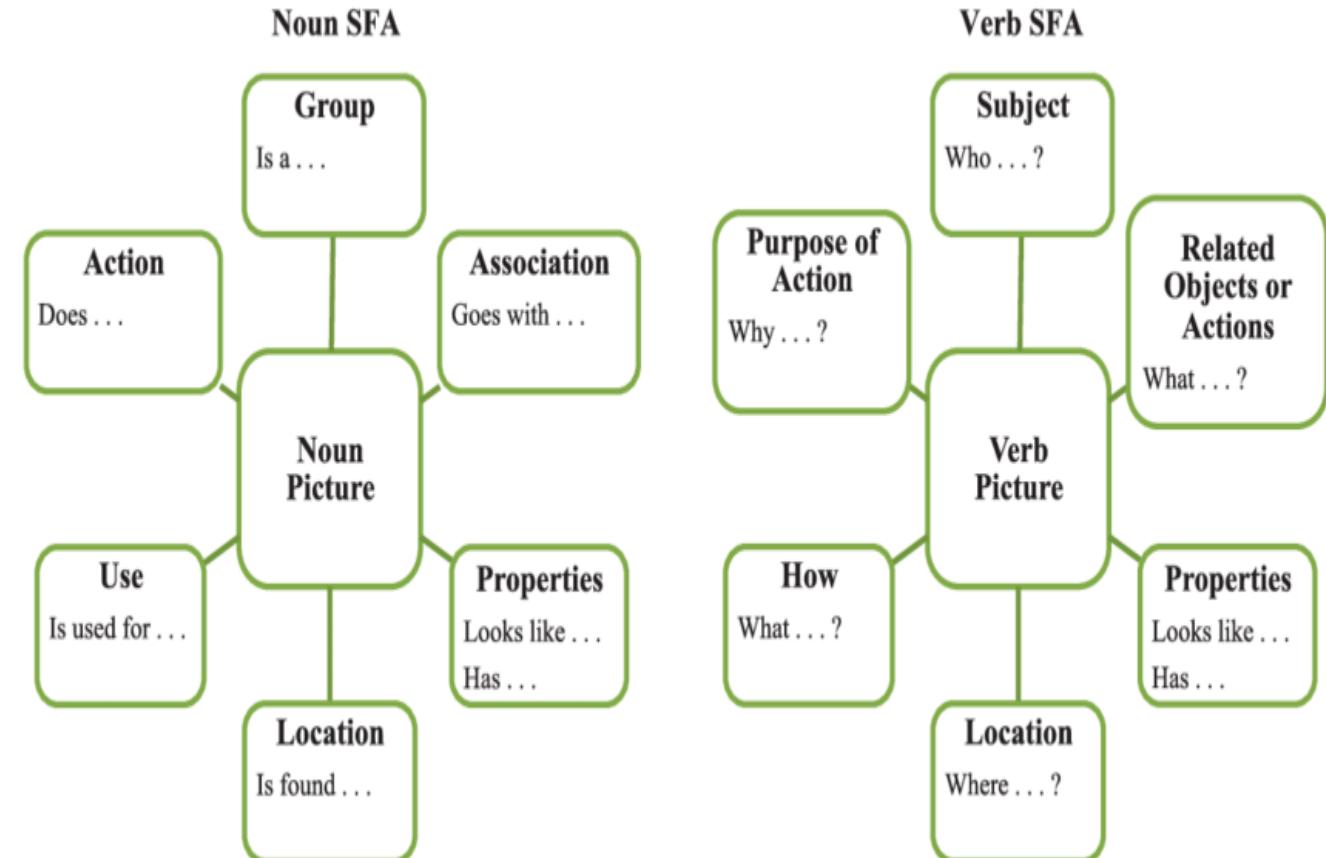
Θεραπεία Σημασιολογικών Χαρακτηριστικών

Η Θεραπεία SFA έχει εφαρμοστεί:

- Για την ανάκληση ουσιαστικών
- Για την ανάκληση ρημάτων
- Για ανάκληση αφήγησης

Σε μονόγλωσσους και δίγλωσσους

Σε ατομικές και ομαδικές θεραπείες

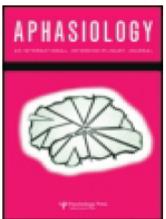

Semantic Feature Analysis (SFA)

https://www.youtube.com/watch?v=w95EF3fW2IA&ab_channel=kmgilln

Semantic Feature Analysis (SFA)

Θεραπεία Σημασιολογικών Χαρακτηριστικών – Δεδομένα στα Ελληνικά

Aphasiology

ISSN: 0268-7038 (Print) 1464-5041 (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/paph20>

Efficacy of elaborated semantic features analysis in Aphasia: a quasi-randomised controlled trial

Evangelia-Antonia Efstratiadou, Ilias Papathanasiou, Rachel Holland,
Spyridoula Varlokosta & Katerina Hilari

To cite this article: Evangelia-Antonia Efstratiadou, Ilias Papathanasiou, Rachel Holland,
Spyridoula Varlokosta & Katerina Hilari (2019): Efficacy of elaborated semantic features analysis in
Aphasia: a quasi-randomised controlled trial, Aphasiology, DOI: [10.1080/02687038.2019.1571558](https://doi.org/10.1080/02687038.2019.1571558)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/02687038.2019.1571558>

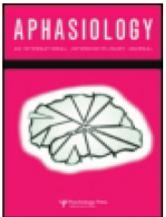

ESFA: είναι μια τροποποιημένη έκδοση του SFA, η οποία προτρέπει τον συμμετέχοντα να επεξεργαστεί τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται σε μια πρόταση (Papathanasiou, 2006).

Σκοπός ESFA : μεταφορά της ικανότητας κατονομασίας στη σύνθετη ομιλία

Semantic Feature Analysis (SFA)

Θεραπεία Σημασιολογικών Χαρακτηριστικών – Δεδομένα στα Ελληνικά

Aphasiology

ISSN: 0268-7038 (Print) 1464-5041 (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/paph20>

Efficacy of elaborated semantic features analysis in Aphasia: a quasi-randomised controlled trial

Evangelia-Antonia Efstratiadou, Ilias Papathanasiou, Rachel Holland,
Spyridoula Varlokosta & Katerina Hilari

To cite this article: Evangelia-Antonia Efstratiadou, Ilias Papathanasiou, Rachel Holland,
Spyridoula Varlokosta & Katerina Hilari (2019): Efficacy of elaborated semantic features analysis in
Aphasia: a quasi-randomised controlled trial, *Aphasiology*, DOI: [10.1080/02687038.2019.1571558](https://doi.org/10.1080/02687038.2019.1571558)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/02687038.2019.1571558>

1. Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της θεραπείας ESFA έναντι μη θεραπείας.

Υπήρξε ομάδα ελέγχου / καθυστερημένης θεραπείας.

2. Η διερεύνηση της αποτελεσματικότητα του ESFA που παρέχεται μέσω
διαφορετικών θεραπευτικών προσεγγίσεων:

- Ατομική θεραπεία
- Συνδυαστική θεραπεία: ατομική & ομαδική

Η αποτελεσματικότητα και οι επιπτώσεις της παρέμβασης διερευνήθηκαν σε
όλες τις παραμέτρους του μοντέλου της Διεθνούς Ταξινόμησης
Λειτουργικότητας, Αναπηρίας & Υγείας του ΠΟΥ (International Classification of
Functioning, Disability and Health framework) (ICF) (WHO, 2002) καθώς και της
ποιότητα ζωής.

Μεθοδολογία: RCT

Double Baseline Pre – Therapy Assessment

BL1: Week 1

BL2: Week 6

Direct Approach

Week 7 to 18

Combination Approach

Week 7 to 18

Delayed Tx/ Control Group

Week 7 to 18

Post – Therapy Assessment

Week 19

Post – Therapy Assessment

Week 19

Third – Baseline Assessment

Week 19

Follow – Up Assessment

Week 32

Follow – Up Assessment

Week 32

Allocation to Approach

Post – Therapy Assessment Week 32

Διάρκεια Θεραπευτικής Παρέμβασης

12 εβδομάδες / 3 ώρες την εβδομάδα

Ατομική
Θεραπεία

3 * 1 ώρα
ατομική θεραπεία
εβδομαδιαίως

Συνδυαστική
Θεραπεία

1 * 1½-ώρα ομαδική
2 * 45-min
ατομική θεραπεία
εβδομαδιαίως

Ομάδα Ελέγχου /
Καθυστερημένης Θεραπείας

12 εβδομάδες
χωρίς
θεραπεία

Μεθοδολογία

Ερ.1

38 άτομα με αφασία

Ερ.2

36 άτομα με αφασία

Ομάδα
Θεραπείας

26

Συμμετέχοντες

Ομάδα
Ελέγχου /
Καθυστερημένης Θεραπείας

12

Συμμετέχοντες

Ατομική
Θεραπεία

22

Συμμετέχοντες

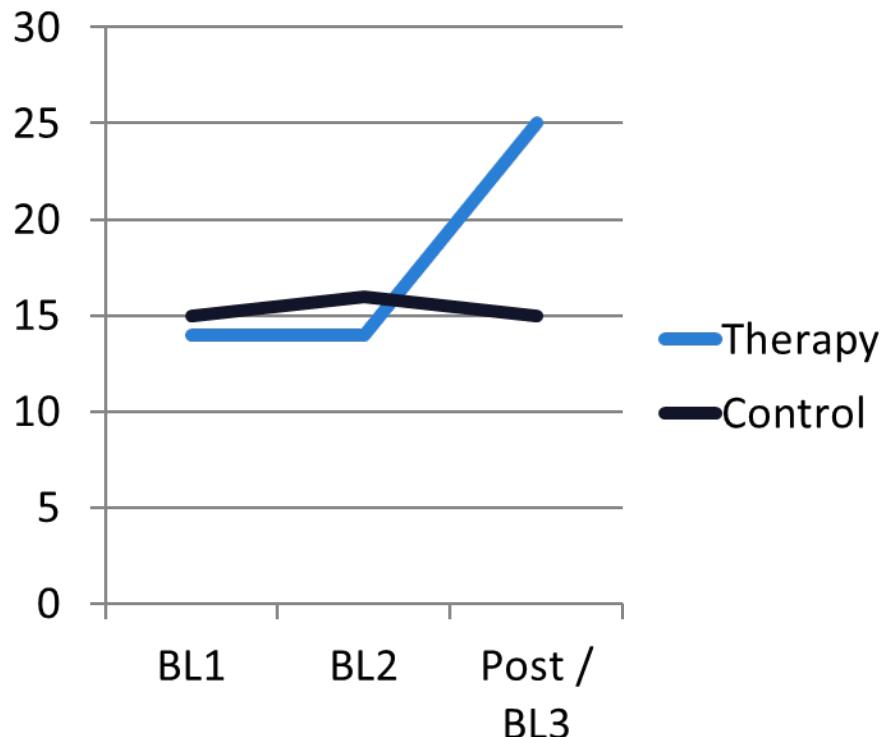
Συνδυαστική
Θεραπεία

14

Συμμετέχοντες

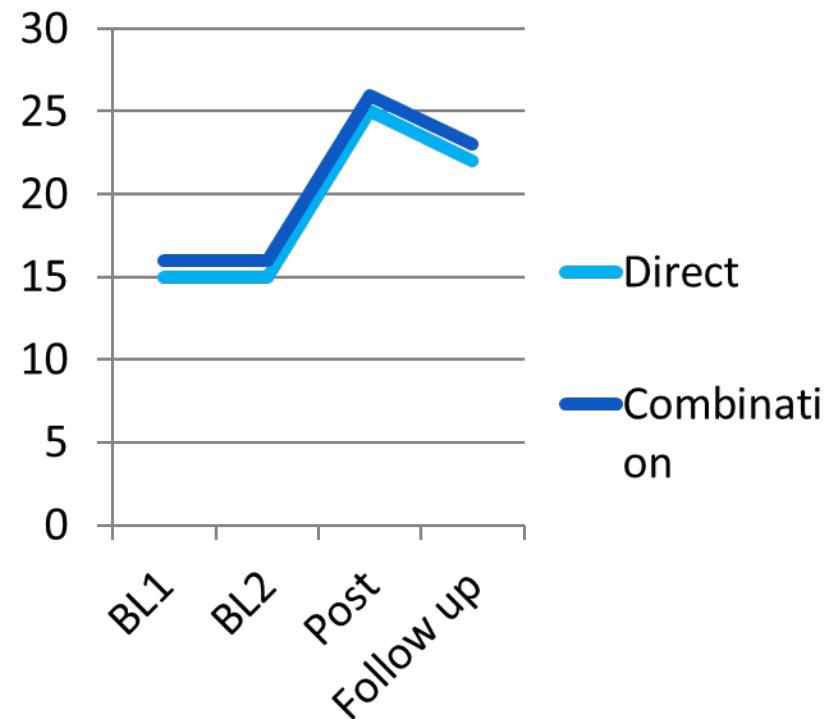
Αποτελέσματα

Ερ.1: ESFA έναντι Μη Θεραπείας

Στατιστικά σημαντική Διαφορά ως προς τον Χρόνο: $F (1.09, 39.38) = 26.04, p < .001$,
large effect size $\eta_p^2 = .42$

Ερ. 2: Ατομική ESFA έναντι Συνδυαστικής ESFA

Στατιστικά σημαντική Διαφορά ως προς τον Χρόνο: $F (1.90, 64.53) = 32.95, p < .001$ with large effect size ($\eta_p^2 = .49$)

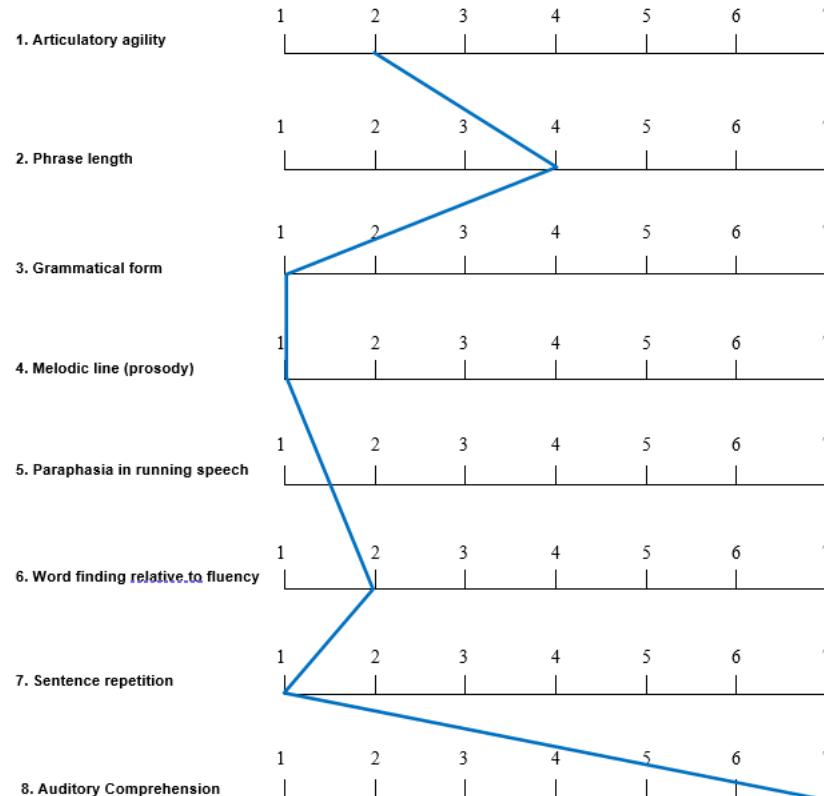
Παράδειγμα

Patient Profile: 139.

BDAE scales

Based on picture description (cookie theft picture) and stroke story

Aphasia Severity Scale: 1/5

Βίντεο με Έλληνες Ασθενείς

Verb Network Strengthening Treatment (VNeST)

- Αναπτύχθηκε από την Edmonds (2009).
- Είναι μια προσέγγιση που στοχεύει στα ρήματα (π.χ. κλωτσάω) καθώς και στους σχετικούς θεματικούς ρόλους τους (π.χ. ποδοσφαιριστής - μπάλα).
- Οι ασθενείς καλούνται να δημιουργήσουν θεματικούς ρόλους για τα συγκεκριμένα ρήματα.
- Βασίζεται στη θεωρία ότι τα ρήματα και οι θεματικοί τους ρόλοι συνδέονται μεταξύ τους στο σημασιολογικό σύστημα (McRae, Ferretti, & Amyote, 1997) και έτσι μπορούν να δημιουργηθούν ισχυρά γνωστικά δίκτυα.
- Βιβλιογραφικά ευρήματα αναφέρουν βελτιώσεις στην ανάκτηση λέξεων και γενίκευση σε ουσιαστικά και ρήματα (Edmonds, Nadeau, & Kiran, 2009). Παρατηρήθηκαν επίσης βελτιώσεις στο επίπεδο του σύνθετου λόγου (Edmonds, Mammino, & Ojeda, 2014).

Verb Network Strengthening Treatment (VNeST)

Ακολουθείτε η παρακάτω διαδικασία:

1. Παρουσιάζεται στον ασθενή ένα ρήμα (π.χ. "κλωτσάω" σε γραπτή ή/και εικονική μορφή) και του ζητείται να δημιουργήσει 3 ζεύγη υποκείμενο - αντικείμενο για το ρήμα αυτό. Μπορούν να δοθούν σημασιολογικές ενισχύσεις, π.χ. "Μπορείς να σκεφτείς μια δουλειά που κάποιος πρέπει να κλωτσάει ;". / "Μπορείτε να σκεφτείτε κάτι που κλωτσάει ένας ποδοσφαιριστής;". Ο θεραπευτής καταγράφει αυτές τις προτάσεις. Εάν ο πελάτης παράγει ένα προσωπικό παράδειγμα, π.χ. "Ο γιος μου κλωτσάει μια μπάλα", αυτό πρέπει να ενθαρρυνθεί και να γενικευτεί αργότερα σε άλλες, πιο γενικές δηλώσεις.
2. Στη συνέχεια, ο ασθενής διαβάζει φωναχτά τις 3 προτάσεις (υποκείμενο + ρήμα + αντικείμενο), με την υποστήριξη του θεραπευτή, αν χρειάζεται.
3. Ο ασθενής στη συνέχεια απαντά σε 3 ερωτήσεις (wh-) για καθεμία από τις 3 προτάσεις που δημιουργήθηκαν παραπάνω (π.χ. "Πού/Πότε/Γιατί ένας ποδοσφαιριστής κλωτσάει μια μπάλα;").
4. Στη συνέχεια, ο θεραπευτής διαβάζει στον ασθενή 12 προτάσεις με βάση τις 3 προτάσεις που δημιουργήθηκαν παραπάνω (4 παραλλαγές της πρόταση). Μία θα είναι σωστή, μία θα έχει ακατάλληλο υποκείμενο, μία θα έχει ακατάλληλο αντικείμενο και μία θα έχει θεματική αντιστροφή. Ο ασθενής πρέπει να πει αν μια πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη.
5. Τέλος, ο ασθενής καλείται να ανακαλέσει τα ρήματα και τα ουσιαστικά που στοχεύτηκαν στη συνεδρία χωρίς υποστήριξη. Ο θεραπευτής προσφέρει υποστήριξη / υπενθυμίσεις αν είναι απαραίτητο, π.χ. παρουσιάζοντας στον ασθενή τις γραπτές/εικονικές κάρτες του παράγοντα και του ασθενή αν δυσκολεύεται να ανακαλέσει το σχετικό ρήμα.

Verb Network Strengthening Treatment (VNeST)

Βήμα 1

Ποιος

πίνει

Τι

Η γυναίκα

καφέ

Η Ελένη

τσάι

Η σύζυγος

γάλα

Verb Network Strengthening Treatment (VNeST)

Βήμα 3

Η γυναίκα

πίνει

καφέ

Πού;

στο σπίτι της

Γιατί;

για να ξυπνήσει

Πότε;

κάθε πρωί

Verb Network Strengthening Treatment (VNeST)

Βήμα 4

Η γυναίκα

πίνει

καφέ

Η γάτα

καφέ

Καφέ

η γυναίκα

Η γυναίκα

μπανάνα

https://www.youtube.com/watch?v=8R8ZFZVu2EE&ab_channel=KaraWatford

Verb Network Strengthening Treatment (VNeST)

Θεραπείες Συμμετοχής / Επικοινωνίας - (Participation Focused)

- Πολυτροπικές προσεγγίσεις
- Θεραπευτικές προσεγγίσεις που επικεντρώνονται στη χρήση αποτελεσματικών και αποδοτικών στρατηγικών επικοινωνίας με οποιοδήποτε μέσο και ενθαρρύνουν την υποστήριξη από τους φροντιστές / οικείους.

Promoting Aphasics Communication Effectiveness PACE (Davies & Wilcox, 1980; Davis, 2005)

- Η θεραπεία PACE είναι μια πολυτροπική προσέγγιση που ενθαρρύνει την χρήση πολλαπλών μέσων επικοινωνίας, δηλαδή περιλαμβάνει την ομιλία, την γραφή, το σκίτσο, τις χειρονομίες και τις συσκευές ΕΕΕ ώστε να επιτευχθεί η επιτυχημένη επικοινωνία.

Στόχοι:

- η βελτίωση των δεξιοτήτων συζήτησης και της αύξηση της ροής ομιλίας του ασθενή
- η ανταλλαγή νέων πληροφοριών, η λειτουργική επικοινωνία
- η τήρηση της αλλαγής σειράς
- η ελεύθερη επιλογή του τρόπου επικοινωνίας

Promoting Aphasics Communication Effectiveness PACE (Davies & Wilcox, 1980; Davis, 2005)

- Στο πλαίσιο του θεραπευτικού πλάνου, ο θεραπευτής και ο ασθενής αναλαμβάνουν εναλλάξ τους ρόλους του ομιλητή και του ακροατή.
- Στην συνέχεια, δίνεται στον ομιλητή μια κάρτα με μια λέξη, φράση, κλπ. την οποία θα πρέπει να παρουσιάσει στον ακροατή με την μέθοδο επικοινωνίας της επιλογής του.
- Μετά το τέλος της παρουσίασης ή και όποτε κρίνεται απαραίτητο, ο λογοθεραπευτής παρέχει καθοδήγηση και ανατροφοδότηση και σχολιάζεται εποικοδομητικά η απόδοση του ασθενούς ή και εναλλακτικές μορφές με τις οποίες θα μπορούσε να μεταδοθεί το μήνυμα.
- Προαιρετικά, μπορεί να γίνει και χρήση χρονομέτρου. Αυτό που καθιστά την θεραπεία PACE ιδιαίτερη είναι η δυναμική σχέση μεταξύ του ασθενούς και του λογοθεραπευτή, όπου κατά την διάρκεια της προσέγγισης αυτής ο λογοθεραπευτής αντιμετωπίζεται ως ίσος και όχι ως αυθεντία, κάτι που δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την αποδοτικότητα της παρέμβασης.
- Η θεραπεία PACE είναι κατάλληλή για ασθενείς με διάφορα είδη και επίπεδα σοβαρότητας αφασίας, καθώς η πολυπλοκότητα της είναι χαμηλή και προσαρμόσιμη στις ανάγκες του κάθε ασθενούς (Robey, 1998).

Promoting Aphasics Communication Effectiveness PACE

https://www.youtube.com/watch?v=x41OtOVXtA&ab_channel=SLPfromWMU

Visual Action Therapy (VAT) Θεραπεία Οπτική Διευκόλυνση (Helm-Estabrooks, Fitzpatrick, & Barresi, 1982)

- Η Θεραπεία Οπτική Διευκόλυνση (VAT) είναι μια δομημένη, μη λεκτική προσέγγιση για ασθενείς με ολική ή σχεδόν ολική αφασία και ιδεοκινητική απραξία των άκρων/στοματική απραξία, η οποία μαθαίνει τη χρήση συμβολικών χειρονομιών στην επικοινωνία (π.χ. κάνοντας μια κίνηση ξεφλούδισμα για να δείξει "μπανάνα") (Helm-Estabrooks, Albert, & Nicholas, 2014).
- Ο θεραπευτής δεν χρησιμοποιεί καμία προφορική επικοινωνία κατά τη διάρκεια των εργασιών, με όλες τις οδηγίες και τις ενισχύσεις να είναι μη λεκτικές.
- Στόχος της μεθόδου VAT είναι να εκπαιδεύσει τον ασθενή στο να απεικονίζει οπτικά λέξεις και μηνύματα που δεν είναι παρόντα.

Visual Action Therapy (VAT)
Θεραπεία Οπτική Διευκόλυνση
(Helm-Estabrooks, Fitzpatrick, & Barresi, 1982)

Ενδείκνυται για ασθενείς που έχουν:

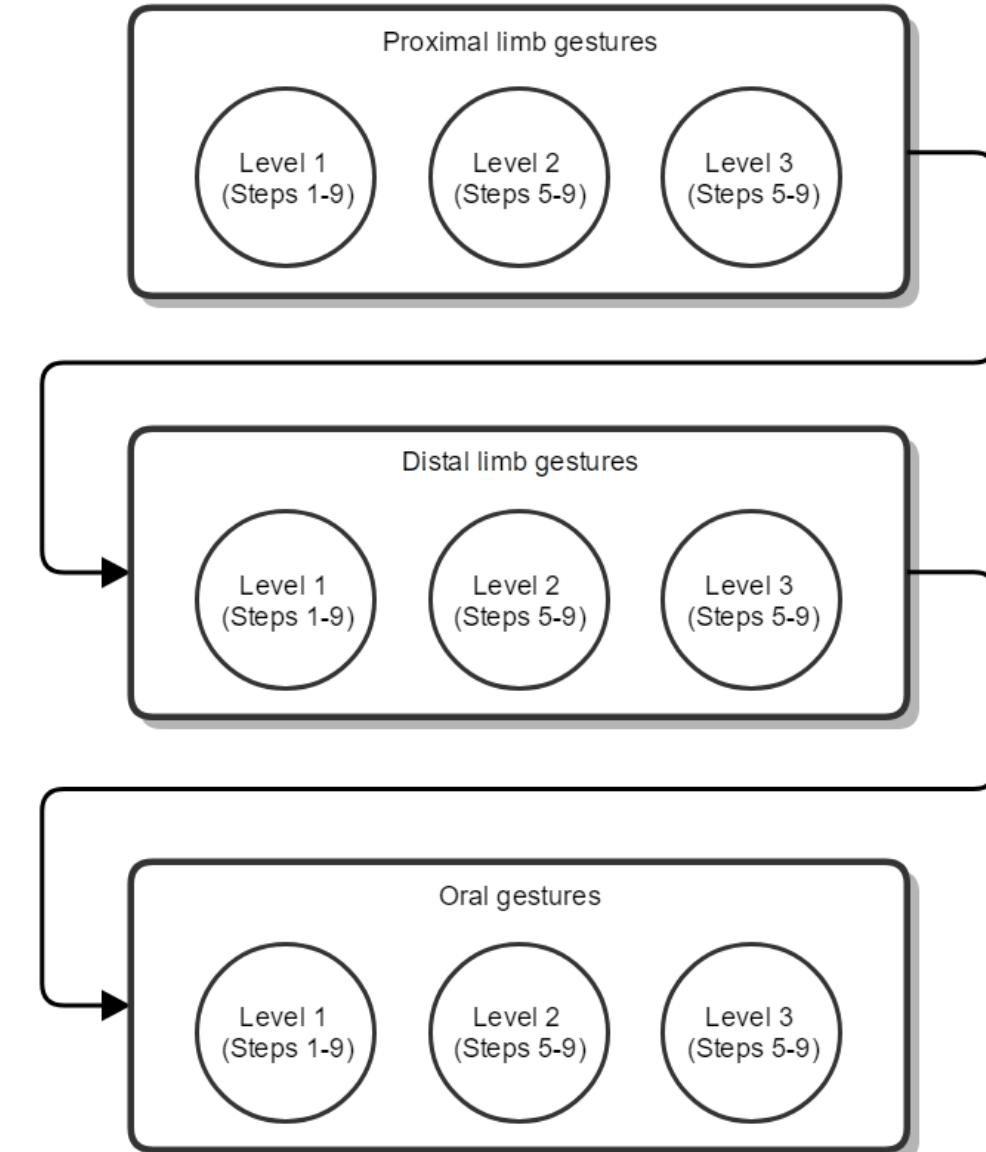
- υποστεί εγκεφαλικό επεισόδιο στο αριστερό ημισφαίριο και εμφανίζουν ολική (ή σχεδόν ολική) αφασία
- μέτρια έως σοβαρή απραξία άκρων και στόματος
- μέτρια διατηρημένες ικανότητες οπτικής αντίληψης και μνήμης
- κάποιες αυθόρμητες χειρονομίες κατά τη διάρκεια αλληλεπιδράσεων (π.χ. χαιρετισμός)
- καλή εγρήγορση, προσοχή και κίνητρα

Visual Action Therapy (VAT)

Θεραπεία Οπτική Διευκόλυνση (Helm-Estabrooks, Fitzpatrick, & Barresi, 1982)

- Η VAT απαρτίζεται από 12 διαφορετικά επίπεδα αύξουσας πολυπλοκότητας, στα οποία ο ασθενής εκπαιδεύεται σταδιακά.
- Ο ασθενής ξεκινά στα βασικά επίπεδα, όπου καλείται να ιχνηλατήσει μια εικόνα με το δάχτυλο του και στην συνέχεια όσο προχωρούν τα επίπεδα ζητείται να ταιριάξει εικόνες, να αποκωδικοποιήσει χειρονομίες που συμβολίζουν αντικείμενα στον χώρο, κλπ. ώσπου στο τελευταίο επίπεδο πρέπει να δημιουργήσει μια χειρονομία για να συμβολίσει ένα αντικείμενο που δεν βρίσκεται στον χώρο.

Visual Action Therapy (VAT)

https://www.youtube.com/watch?v=PBBycoL9zm4&ab_channel=baileeguisti

https://www.youtube.com/watch?v=dzZw2u2GBRY&ab_channel=phoenix

Oral Reading for Language in Aphasia (ORLA)

- Αναπτύχθηκε από την Cherney (1995)
- Είναι μια θεραπεία που στοχεύει κυρίως στην **κατανόηση του γραπτού λόγου** και περιλαμβάνει μια σειρά από εργασίες ανάγνωσης, π.χ. αντιστοίχιση προφορικών λέξεων με γραπτές λέξεις, ανάγνωση μεμονωμένων λέξεων και ανάγνωση προτάσεων σε συνδυασμό/ανεξάρτητα (Cherney, 2010a).
- Βασιζόμενη σε νευροψυχολογικά μοντέλα ανάγνωσης, η προσέγγιση αυτή επιδιώκει να διεγείρει τόσο τη λεξική όσο και τη μη λεξική αναγνωστική οδό.
- Διατίθενται παραλλαγές του ORLA: ενώ το ORLA+Writing προσαρμόζει την προσέγγιση ώστε να στοχεύει επίσης στην ικανότητα γραφής, το ORLA-VT παρέχεται σε υπολογιστή από έναν εικονικό θεραπευτή.

Oral Reading for Language in Aphasia (ORLA)

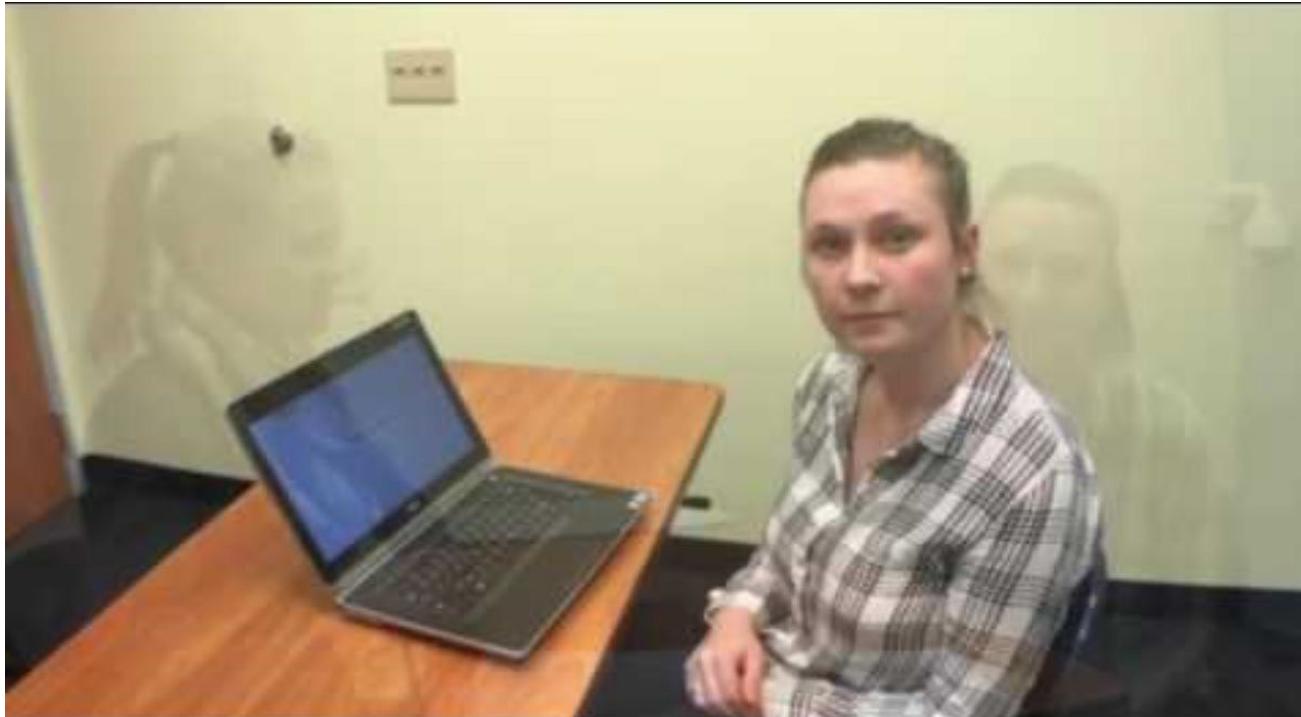
- Το ORLA είναι διατεταγμένο σε τέσσερα επίπεδα αυξανόμενου μήκους πρότασης και επιπέδου ανάγνωσης:
  - Επίπεδο 1: προτάσεις 3-5 λέξεων
  - Επίπεδο 2: 8-12 λέξεις (1-2 προτάσεις)
  - Επίπεδο 3: 15-30 λέξεις (2-3 προτάσεις)
  - Επίπεδο 4: παράγραφος 50-100 λέξεων
- Έχοντας επιλέξει το κατάλληλο επίπεδο για την έναρξη της θεραπείας, ο θεραπευτής παρουσιάζει στον ασθενή γραπτές προτάσεις και επεξεργάζεται τα παρακάτω πέντε στάδια. Παρέχεται υποστήριξη στον εντοπισμό και την ανάγνωση των στόχων φωναχτά, εφόσον είναι απαραίτητο.

Oral Reading for Language in Aphasia (ORLA)

- Ο θεραπευτής διαβάζει δυνατά την πρόταση, δείχνοντας κάθε λέξη καθώς το κάνει. Ο ασθενής παρατηρεί.
- Ο θεραπευτής και ο ασθενής διαβάζουν δυνατά την πρόταση από κοινού, δείχνοντας κάθε λέξη καθώς το κάνουν. Αυτό το βήμα μπορεί να επαναληφθεί, διαφοροποιώντας τον ρυθμό και την ένταση της εκφοράς.
- Ο θεραπευτής λέει μία από τις λέξεις της πρότασης ή της γραμμής και ο ασθενής εντοπίζει και δείχνει αυτόν τον στόχο.
- Ο θεραπευτής δείχνει μια λέξη στην πρόταση ή τη γραμμή και ο ασθενής διαβάζει αυτή τη λέξη φωναχτά.
- Ο ασθενής διαβάζει δυνατά την πρόταση ανεξάρτητα.

Oral Reading for Language in Aphasia (ORLA)

https://www.youtube.com/watch?v=IO-uQ0N9bL0&ab_channel=AmandaSharp

ORLA

I'd love some chicken soup.

Script Training

- Αναπτύχθηκε από τους Holland et al. (2002).
- Η θεραπευτική προσέγγιση Script Training στοχεύει στην βελτίωση των δεξιοτήτων επικοινωνίας, της ροής της ομιλίας και της σύνταξης προτάσεων.
- Ο λογοθεραπευτής μαζί με τον ασθενή δημιουργούν ορισμένα σενάρια, που μπορεί να είναι της μορφής διαλόγου ή μονολόγου, τα οποία μιμούνται κοινές δραστηριότητες τις οποίες ο ασθενής καλείται να αντιμετωπίσει στην καθημερινότητα του.
- Βασίζεται στη θεωρία της αυτοματοποίησης (Logan, 1988), η οποία υποστηρίζει ότι η εκμάθηση δεξιοτήτων γίνεται πιο αποτελεσματικά όταν εξασκούνται ολοκληρωμένες ενέργειες σε συγκεκριμένα πλαίσια.
- Τα άτομα με αφασία μπορούν να υποστηριχθούν καλύτερα ώστε να συμμετέχουν σε προφορικές συνομιλίες με την εξάσκηση σεναρίων που διαμορφώνονται σε λειτουργικές ή/και προσωπικά σημαντικές αλληλεπιδράσεις.

Script Training

Διαδικασία

1. Ο θεραπευτής συνεργάζεται με τον ασθενή για να καθορίσει μια κατάσταση ή ένα θέμα που είναι λειτουργικό και/ή με προσωπικό νόημα και στο οποίο ο ασθενής έχει κίνητρο να εργαστεί. Παραδείγματα είναι να κλείσει ένα ραντεβού με έναν γιατρό, να παραγγείλει ένα γεύμα, να συναντήσει κάποιον για πρώτη φορά, να εξηγήσει για την αφασία, να μιλήσει για τα χόμπι του ή την καριέρα του ή ακόμη και να πει ένα αστείο.
2. Ο θεραπευτής και ο ασθενής συνεργάζονται πρώτα για να γράψουν ένα σύντομο προσχέδιο σεναρίου.
3. Στη συνέχεια, ο θεραπευτής μπορεί να προσαρμόσει αυτό το σενάριο, προσαρμόζοντας ενδεχομένως τομείς όπως η γλώσσα, η δομή των προτάσεων και η έκταση στις ικανότητες του ασθενή. Ωστόσο, ο ασθενής πρέπει να έχει τον τελικό λόγο και μπορεί να επιθυμεί να παρακάμψει τις προτάσεις του θεραπευτή.
4. Τα σενάρια θα πρέπει να είναι σύντομα - από 3 ή 4 προτάσεις έως 15 προτάσεις.
5. Ο ασθενής υποστηρίζεται να εξασκείται τακτικά στο σενάριο, π.χ. κατά τη διάρκεια των θεραπευτικών συνεδριών, με την οικογένεια/τους φίλους και μέσω ανεξάρτητης εξάσκησης. Τα γραπτά ημερολόγια εξάσκησης είναι ένας χρήσιμος τρόπος παρακολούθησης.

Script Training

- Η ανεξάρτητη εξάσκηση μπορεί να υποστηριχθεί με τη βιντεοσκόπηση του ασθενή ή του θεραπευτή που εκτελεί το σενάριο.
- Στο βίντεο θα πρέπει να αφήνονται παύσεις για να μπορεί ο ασθενής να επαναλάβει τις φράσεις-στόχους κατά την επαναληπτική παρακολούθηση.
- To AphasiaScripts™, ένα πρόγραμμα υπολογιστή για Windows που ενσωματώνει έναν εικονικό θεραπευτή με κινούμενα σχέδια, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για ανεξάρτητη εξάσκηση.

https://www.youtube.com/watch?v=qCoUFUytD94&t=24s&ab_channel=SLPfromWMU

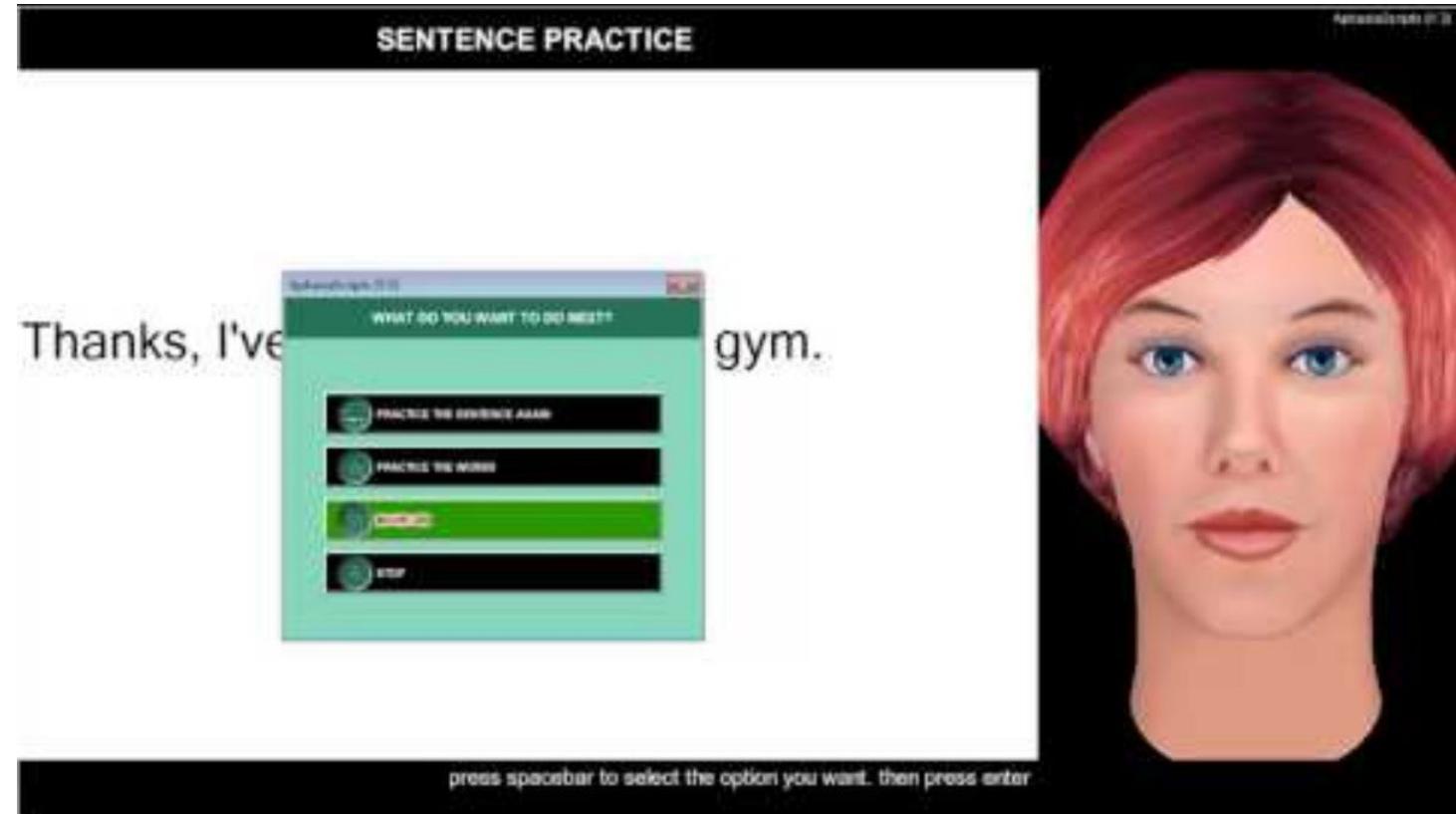

https://www.youtube.com/watch?v=jdX2fdY5dLg&t=166s&ab_channel=SierraSpeech

Script Training

Thanks, I've

<https://youtu.be/GsCQvuNRij0>

https://www.youtube.com/watch?v=e9_dpe9Rbw&t=4s

Ευχαριστώ πολύ!
Ερωτήσεις;